

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

24 квітня 2024 року № 578

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Безрук Денис Ігорович**, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна за спеціальністю «Маркетинг», працює менеджером проектів у ТОВ «ІНФОКУС», виконав акредитовану освітньо-наукову програму Економіка.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Полтавського університету економіки і торгівлі, м. Полтава від «28» серпня 2024 року № 15-А у складі:

голови разової спеціалізованої вченої ради – **Людмили Шимановської-Діанич**, д.е.н., професора, завідувача кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі,

рецензентів – **Оксани Лозової**, к.е.н., доцента, доцента кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі, **Злати Тягунової**, к.е.н., доцента, доцента кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі,

офіційних опонентів – **Вікторії Гросул**, д.е.н., професора, завідувача кафедри економіки та бізнесу Державного біотехнологічного університету, **Миколи Зось-Кіора**, д.е.н., професора, професора кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

на засіданні «22» жовтня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки **Денису Безруку** на підставі публічного захисту дисертації «Удосконалення бізнес-процесів підприємства в умовах діджиталізації економіки» за спеціальністю 051 Економіка.

Дисертацію виконано у Полтавському університету економіки і торгівлі, м. Полтава.

Науковий керівник **Василь Перебийніс**, д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень:

Удосконалено:

– концептуальні засади формування комплексного підходу ключових бізнес-процесів підприємства, що, на відміну від існуючих, ґрунтується на виділенні трьох компонентів: формування «Тривимірного простору удосконалення», розробка «Дорожньої навігаційної карти», виокремлення «Принципів удосконалення бізнес-процесів». Даний підхід дозволить здійснювати удосконалення бізнес-процесів у логічно прописаній програмі, а сам процес набуває таких якостей, як цілеспрямованість, інтегрованість та

збалансованість й може стати інтегральною частиною загальної довгострокової стратегії розвитку компанії;

– методичний підхід до оцінки цифрової зрілості бізнес-процесів підприємства, що, на відміну від існуючих, дозволяє визначити ступінь готовності конкретного процесу у динамічному стані за рахунок розрахунку комплексного інтегрованого індексу, який містить оцінку рівня діджиталізації економіки (сприятливе \ несприятливе зовнішнє середовище), ресурсно-фінансовий потенціал компанії (внутрішнє середовище) та стан конкретного бізнес-процесу. Даний підхід дозволяє розрахувати інтегральний індекс цифрової зрілості, який вказує на готовність процесу до подальшого оцифрування;

– методичний концепт діджитал-підходу до удосконалення корпоративної системи навчання персоналу підприємства у контексті удосконалення бізнес-процесів за умов діджиталізації економіки, в основу якого покладено еволюційний ланцюг: діджиталізації – діджиталізації – діджитал-трансформації. Даному підходу сприятиме використання трьох стратегій навчання - upskilling, cross-skilling та reskilling, оскільки вони дозволяють розвивати персонал, адаптувати до нових викликів та можливостей, одночасно підвищуючи конкурентоспроможність компанії.

Набули подальшого розвитку:

– на основі узагальнення дослідження науковців сформовано авторське бачення терміну «цифрова економіка», як соціально-економічної системи, яка базується на використанні цифрових технологій та інтернету для створення, обміну, зберігання та аналізу даних, які становлять основний ресурс для економічної діяльності. Відмічено, що цифрова економіка сприяє інноваційному розвитку продуктів, послуг, процесів, організацій та бізнес-моделей, які відповідають потребам та очікуванням споживачів, партнерів та суспільства;

– теоретичне обґрунтування сутності бізнес-процесу та його природи, в результаті чого сформовано авторське бачення його як послідовності логічних та взаємопов'язаних дій, які необхідно виконати, щоб досягнути певної мети (результату), які супроводжуються перетворенням вхідних ресурсів (інформації та матеріальних потоків) задля створення цінності для зовнішнього або внутрішнього споживача. Що дозволило також виокремити та узагальнити характерні риси та атрибути бізнес-процесу підприємства й запропонувати критерії для визначення власника бізнес-процесу;

– концептуальний підхід, в основу якого покладено твердження, що під бізнес-процесами в умовах діджиталізації економіки вважаємобудь яку діяльність підприємства в основі якої покладено цифрові технології з метою трансформації ресурсів у кінцевий результат (цінність споживача). Крім того, доповнено характерні риси бізнес-процесів враховуючи діджиталізацію економіки: простійний процес удосконалення та оптимізації бізнес-процесів, взаємозв'язок рівня цифровізації бізнес-процесів та продуктивності праці та новий рівень удосконалення та оптимізації бізнес-процесів. Визначено особливості бізнес-процесів цифрових підприємств: автоматизація процесів, застосування аналітики, розподілені команди, постійна інновація та контент-орієнтований підхід.

Практична цінність роботи полягає у тому, що основні положення, викладені автором, доведені до рівня методичних розробок та прикладних

рекомендацій, запровадження яких допоможе забезпечити дієвість удосконалення бізнес-процесів підприємства в умовах діджиталізації. До результатів, що мають найвагоміше практичне значення, належать такі: рекомендації щодо формування комплексного підходу до удосконалення бізнес-процесів ТОВ «Епіцентр К»; запропоновано авторський методичний підхід до оцінки цифрової зрілості бізнес-процесів ТОВ «Епіцентр К»; розроблено діджитал-підхід до удосконалення корпоративної системи навчання персоналу ТОВ «ЕпіцентрК».

Результати досліджень також використовуються у навчальному процесі Полтавського університету економіки і торгівлі при викладанні навчальних дисциплін кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем.

Дисертація виконана державною мовою.

За оформленням дисертація відповідає вимогам, що встановлені до такого виду робіт Міністерством освіти та науки України.

Здобувач має чотири наукові публікації за темою дисертації, усі вони – чотири статті в українських виданнях категорії «Б»:

1. Безрук Д. І. Діджиталізація економіки в Україні: проблеми та перспективи. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2023. Вип. 71. (Економічні науки). С. 43-50. DOI: 10.32782/2522-1205-2023-71-06.

2. Безрук Д. І. Управління бізнес-процесами підприємства. *Вісник Маріупольського державного університету. Сер. Економіка*. 2023. Вип. 25. С. 188–197. DOI: 10.34079/2226-2822-2023-13-25-188-197.

3. Безрук Д. І. Діджиталізація бізнес-процесів ТОВ «Епіцентр К» як інструмент їх удосконалення. *Бізнес-Інформ*. 2024. №3. С. 344–352. DOI: 10.32983/2222-4459-2024-3-344-352.

4. Безрук Д. І. Комплексний підхід до удосконалення бізнес-процесів ТОВ «Епіцентр К». *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2024. №2 (112). С. 95-101. DOI: 10.37734//2409-6873-2024-2-14

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Голова разової спеціалізованої вченої ради Шимановська-Діанич Людмила Михайлівна, д.е.н., професор завідувач кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі. Оцінка позитивна, без зауважень.

Рецензент Лозова Оксана Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі. Оцінка позитивна із зауваженням:

1. У Розділі 3, п.п. 3.2. автор пропонує, як найбільш нагальний оцифрувати бізнес-процес «управління персоналом». Враховуючи, що ТОВ «Епіцентр К» є одним з найбільших роботодавців, у галузі ритейлу, то як і всі вітчизняні компанії відчуває кадровий «голод» і плінність кадрів. Відповідно до визначених обставин, чи зможуть нові працівники, яких буде наймати товариство, швидко оволодівати діджитал-технологіями впровадженими у бізнес-процес «управління персоналом»?

Рецензент Тягунова Злата Олександрівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У Розділі I автором використовується два терміни «діджитал-економіка» та «цифрова економіка», однак не вдається до обґрунтування щодо авторської позиції щодо ототожнення чи розрізнення цих понять, що значно підсилює та сприяло би розширенню теоретичного базису даної категорії;

2. У Розділі III п.п. 3.2. дисертантом запропоновано до організаційної структури гіпермаркетів товариства додати Цифровий Аналітичний Хаб «Епіцентр К», який буде служити як централізована точка для збору, аналізу та інтерпретації даних про цифрову зрілість бізнес-процесів, забезпечуючи при цьому компанію важливими висновками для стратегічного планування. Разом з тим потребує більшого пояснення механізм співпраці такого Хабу з кожним окремим гіпермаркетом, що належить до єдиної системи ТОВ «Епіцентр К».

Офіційний опонент Гросул Вікторія Анатоліївна, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та бізнесу, Державного біотехнологічного університету. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. На рис. 1.12 (стр. 68-69) здобувач запропонував авторське бачення процесу удосконалення бізнес-процесів підприємства. Проте варто було б показати як процес удосконалення бізнес-процесів впливає на довгострокову стратегією розвитку підприємства. Також доцільно було б визначити як потреби й уподобаннями клієнтів (споживачів) впливають на процес удосконалення бізнес-процесів підприємства, оскільки саме максимальне їх задоволення є основною діяльністю будь якого бізнес-процесу.

2. В п.п. 2.1. на стор. 95 дисертантом визначено ризики для ТОВ «Епіцентр К» під час війни, проте доцільно було б додати таблицю і інструментів та способів їх зменшення. Також варто було б додати ризики, які можуть настати під час процесу удосконалення бізнес-процесів ТОВ «Епіцентр К», що дозволило б більш ґрунтовно дослідити настільки цей процес є затратним з позиції фінансових та людських ресурсів.

3. В п.п. 3.3. на стор. 191-193 здобувачем узагальнено інформацію щодо переваг найбільш популярних платформ для діджиталізації освітнього процесу та можливостей їх застосування при впровадженні діджитал-підходу до навчання персоналу ТОВ «Епіцентр К». В таблиці для кожної платформи визначено сферу застосування та переваги, проте вважаємо, що доцільно було б додати й недоліки або проблеми, з якими зіштовхнеться компанія ТОВ «Епіцентр К» під час їх впровадження. Крім того, враховуючи обмеженість ресурсів товариства під час війни варто бло б додати фінансово-економічне обґрунтування імплементації запропонованих платформ в діяльність ТОВ «Епіцентр К».

Офіційний опонент Зось-Кіор Микола Валерійович, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Дисертантом запропоновано при впровадженні діджитал-підходу до навчання персоналу ТОВ «Епіцентр» (стр. 188-191) використовувати три базові стратегії навчання - *upskilling*, *cross-skilling* та *reskilling*. На нашу думку, було б доречно виокремити переваги кожної стратегії та зазначити до якої категорії персоналу її варто застосовувати.

2. На стр. 52 автор визначає погляди науковців на процесне управління та управління бізнес-процесами та, на нашу думку, слід чітко виокремити авторське бачення на ці два терміни й розмежувати їх між собою.

3. На стр. 68 автором наведено авторське бачення поетапного процесу удосконалення бізнес-процесів підприємства. Доцільно було б чітко окреслити

та охарактеризувати всі елементи, що до нього мають увійти та пояснити як вони між собою взаємодіють та взаємопов'язанні.

4. У п.р. 1.3. на стр. 69 дисертантом відмічено, що удосконалення бізнес-процесів - це постійний процес систематичного покращення їх ефективності, інноваційності, якості та швидкості, що демонструє повне зосередження на задоволенні потреб замовника та розширенні діяльності компанії. На нашу думку, слід пояснити які конкретні кроки можна вжити для забезпечення постійного покращення бізнес-процесів? Як визначити, які процеси потребують найбільшого удосконалення? Як забезпечити впровадження удосконалень в організації?

Результати відкритого голосування:

«За» п'ять членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Денису Безруку ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Людмила ШИМАНОВСЬКА-ДІАНИЧ